

REPUBLIKA E SHQIPERISË
UNIVERSITETI I TIRANËS
FAKULTETI I HISTORISË DHE I FILOLOGJISË
DEPARTAMENTI I GJUHËS

Programi: **Bachelor**

Drejtimi: **Gjuhë-Letërsi**

Lënda: GJUHË DHE QYTETËRIM LATIN

<i>Pedagogu:</i>	Prof. as.dr. Elda RESMJA MOLLA
<i>Ngarkesa:</i>	2 ETCS (15 javë: 1 leksion dhe 1 seminar çdo dy javë)
<i>Lloji i lëndës:</i>	me detyrim
<i>Viti/semestri:</i>	I:II/I :II

Përshkrimi: Lënda do të zhvillohet nga studentë të fakultetit të Historisë dhe Filologjisë, gjatë vitit të parë dhe të dytë akademik, dega Gjuhë-Letërsi. Qëllimi kryesor i lëndës është të njohë studentët me elementet bazë të gjuhës latine, kryesisht të rrafshit fonetik e atij morfologjik, zhvillimet kryesore të kulturës dhe qytetërimit romak, si prurje të rëndësishme në kulturat dhe qytetërimet e reja europiane.

Temat e leksioneve:

Viti I

1. Hyrje. Njohuri të përgjithshme mbi historinë e gjuhës dhe të letërsisë romake.
2. Fillimet e kulturës latine dhe dorëshkrimet e para.
3. Alfabeti. Ndarja e tingujve. Shqiptimi. Theksi i fjalëve. Eptimi i emrit. (numri, gjinia, rasa, lakimet)
4. Periudha arkaike. Teatri romak. Plauti dhe Terenci dhe autorë të tjerë të periudhës arkaike.
6. Lakimi parë i emrave. Veçori të lakimit të parë. Lakimi i dytë i emrave.
7. Mbiemrat e lakimit të parë dhe të dytë
9. Aspekte të jetës romake. Familja romake. Edukimi i fëmijëve.
10. Folja. Kategoritë gramatikore. Zgjedhimi i foljes "me qenë" në mënyrën dëftore.
11. Zgjedhimet, paradigma e foljes. Koha e tashme, e pakryer, e ardhme, forma veprorë.
13. Lakimi i tretë i emrave. Mbiemrat lakimit të tretë.
14. Shkallët e mbiemrit. Aspekte të jetës romake. *Societas* - Klasat shoqërore.
15. Koha e kryer, më se e kryer, e ardhme e përparme, forma veprorë.

Viti II

1. Përemrat. Llojet e tyre. Lidhëzat. Parafjalët
2. Periudha klasike. Epoka e Cezarit. Ciceroni, Cezari dhe autorë të tjerë.
3. Lakimi i katërt i emrave. Lakimi i pestë.
4. Koha e tashme, e pakryer, e ardhme, forma pësore.
5. Më se e kryera, e ardhmja e përparme, forma pësore.
6. Epoka e Augustit. Poezia si lloji letrar më i lëvruar. Autorë të kësaj periudhe.
7. Aspekte të jetës romake. Shkolla në Romën antike.

REPUBLIKA E SHQIPERISË
UNIVERSITETI I TIRANËS
FAKULTETI I HISTORISË DHE I FILOLOGJISË
DEPARTAMENTI I GJUHËS

8. Mënyra lidhore. Kohët dhe folja "me qenë" në lidhore.
9. Koha e tashme koha e pakryer e formën veprorë e pësore.
10. Koha e kryer, më se kryera në formën veprorë e pësore.
11. Epoka imperiale. Ngjarjet kryesore dhe figurat më të shquara të politikës dhe të kulturës.
15. Format e pashtjelluara të foljes. Aspekte të qytetërimit romak. Religjioni dhe perënditë

Forma e kontrollit dhe vlerësimit

- Detyrim frekuentimi në: 70% të seminareve	
- Angazhimi në seminare:	10% e notës
- Testi I: në javën e 6-të	10% e notës
- Testi II: në javën e 10-të	10% e notës
- Detyra e kursitose ese: rreth 5 faqe format A4, TNR, 12, hapësira 1.5):	20% e notës
- Kontrolli përfundimtar: provim me shkrim	50% e notës
- Gjithsej:	100%

Literatura e detyrueshme për studentin:

1. Nicola Flochini, *Comprendere e tradurre*. Milano, 1999
2. Maurizio Betini, *Cultura e letteratura a Roma*, 2001.
3. Kosta Qiriazati, *Gjuha latine, I, II*, Tiranë, 2003

Literatura plotësuese:

1. Vittorio Tantucci, *Urbis et orbis lingua*, Bologna, 1985.
2. Eliana Paço, *Gjuha dhe letërsia latine*, Tiranë, 2009.